

АНОТАЦІЯ

Юзькова О.І. Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування.

Дисертаційну роботу присвячено вирішенню проблемних питань щодо формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави через визначення пріоритетів його розвитку, розроблення концептуальних підходів впровадження інноваційного лідерства в діяльність органів публічної влади через розвиток управлінського професіоналізму та інноваційної культури .

У першому розділі «Теоретичні основи інноваційного лідерства в публічному управлінні» розкрито сутність, зміст, поняття інноваційного лідерства в публічному управлінні, під яким розуміємо процес внутрішньої соціально-психологічної організації, управління діяльністю команди, впливу на працівників, який супроводжується зміною їхніх уявлень і цінностей, активізації вищих потреб у новаторстві, досягненні, творчості, самоактуалізації.

Визначено функції та принципи публічного управління в контексті інноваційного лідерства та поглиблено теоретичні уявлення щодо місця феномену інноваційного лідерства в системі основних міждисциплінарних методологічних підходів до вивчення проблеми лідерства та інноваційного лідерства як специфічного об'єкта публічної служби.

Проаналізовано особливості моделі сервісно-орієнтованої держави, показано, що соціальна спрямованість сервісної політики стає основою для модернізації публічного управління розвинутих демократичних країн. Наслідком

такої модернізації публічного управління стає конкурентоспроможна економіка, що базується на зростанні людського капіталу. Головним призначенням держави має стати служіння людині, а ключовою функцією публічних установ – надання якісних послуг громадянам. Сервісний підхід у публічному управлінні передбачає впровадження методів і технологій управління, спрямованих на підвищення якості публічних послуг.

Виокремлено базові характеристики інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах глобальних трансформацій.

Визначено, що у публічному управлінні інноваційне лідерство реалізується в трьох вимірах: концепції урядування, адміністрування та менеджменту. Принципи публічного управління (клієнтоорієнтованість, служіння, постійне навчання, інноваційність, свобода прийняття рішень) у контексті розвитку інноваційного лідерства є основними для визначення загальної та специфічної ролі інноваційного лідера в інформаційному суспільстві.

У другому розділі «Аналіз сучасного стану та тенденції розвитку інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави» систематизовано основні моделі інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави на основі результатів аналізу закордонного досвіду. Показано, що очікуваними характеристиками моделі сервісно-орієнтованої держави є орієнтованість на ринок і клієнта; спрощеність та ефективність; гнучкість / швидкість; бюрократична технологічність; конкурентність; високопродуктивність.

Проведено компаративний аналіз процесів розвитку інноваційного лідерства в приватному і публічному секторах. Визначено, що в основі розвитку лідерського потенціалу знаходиться визначення його пріоритетів, вибір стратегії та формування програми її реалізації.

Проаналізовано особливості розвитку культури інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до моделі сервісно-орієнтованої

держави та обґрунтовано необхідність розгортання інноваційної організаційної культури в публічному управлінні для можливості впровадження концепції інноваційного лідерства. Під організаційною культурою в даній роботі розуміємо систему цінностей, вірувань, переконань, норм, правил, традицій, ритуалів, легенд, героїв, які поділяються персоналом організації і які визначають поведінку кожного її співробітника.

Визначено, що особливостями культури інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до створення сервісно-орієнтованої держави стають ключові цінності: клієнтоорієнтованість, командність, професіоналізм, проактивність. До цінностей саме інноваційної організаційної культури, яка є сприятливою для створення інноваційних продуктів, послуг і процесів додаються також інноваційність, адаптивність, постійне навчання та розвиток.

Удосконалено методичний підхід до оцінювання ступеня інтеграції інноваційного лідерства на основі виявлення когніцій через діагностику раціональної поведінки представників органів державної влади та представників бізнесу при аналізі поведінки інноваційного лідера в організації на засадах організаційного досвіду, який дозволяє встановити перспективи формування інноваційного лідерства в публічній службі як необхідної складової моделі сервісно-орієнтованої держави.

У третьому розділі «Впровадження інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах глобальних трансформацій» запропоновано визначення інноваційного лідерства в публічному управлінні як ключового компонента розвитку суспільства в умовах глобальних трансформацій.

Сформовано практичні засади формування та розвитку інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави. Розроблено методологічні підходи до впровадження концепції інноваційного лідерства в публічне управління та обґрунтовано пріоритети

розвитку інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до моделі сервісно-орієнтованої держави. Ці підходи розкрито через визначення ключових цінностей та специфіки інноваційної організаційної культури, яка є сприятливою для створення інноваційних продуктів, послуг і процесів, що, на відміну від існуючих підходів, містить деталізацію етапів процесу імплементації сервісної організаційної культури в публічному секторі.

Визначено концептуальні підходи до впровадження інноваційного лідерства в публічне управління, що враховують особливості програм розвитку інноваційних лідерів з метою підтримки лідерів із різних сфер (бізнес, наука, культура тощо), які можуть швидко адаптуватись та активно діяти на різних рівнях публічного управління, починаючи від місцевого самоврядування та завершуючи вищою управлінською ланкою в державі.

Розроблено цілісний науковий підхід до формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави, який покладено в основу концепції впровадження інноваційного лідерства в публічне управління. Удосконалено практичну складову професійного розвитку управлінців – інноваційних лідерів в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави, що може успішно здійснюватись через відповідні програми з підготовки, зокрема через Програму розвитку інноваційних лідерів, яку апробовано автором для управлінців органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні.

Дослідження феномена інноваційного лідерства проведено з позицій системного підходу, який представляє економічні процеси у вигляді систем та їх взаємопов'язаних елементів. Останні адекватно відображають досліджуваний процес у його еволюційному контексті у взаємозв'язку різних чинників, що впливають на формування стійких якостей лідера і перетворюють їх відповідно

до особливостей зовнішнього середовища та у взаємодії з ним, на різних рівнях управління.

Таким чином, у дисертації визначено теоретико-методичні і практичні засади формування та розвитку інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави в умовах глобальних трансформацій шляхом визначення концептуальних підходів, напрямів та методів інноваційного лідерства в Україні. Отримані в процесі дослідження результати підтвердили висунуту на початку роботи гіпотезу, а їх узагальнення дало можливість сформулювати висновки і внести пропозиції, що мають теоретичне та практичне значення.

Ключові слова: інноваційне лідерство, публічне управління, організаційна культура, модель компетенцій інноваційного лідера, інновації в публічному секторі, територіальний розвиток

ANNOTATION

Yuzkova O. Innovative leadership in public governance regarding the transition to a service-oriented state. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for the degree of Doctor of Philosophy in the field of Public Administration.

The thesis is devoted to the considering of the problem concerning forming of the innovative leadership in public administration in the transition to a service-oriented state through the definition of priorities for its development, development of conceptual approaches to implementing innovative leadership in public authorities through priorities and culture of innovative leadership.

The first chapter «Theoretical foundations of innovative leadership in public governance» reveals the essence, content, concept of innovative leadership in public governance, which means the process of internal socio-psychological organizing, team

management, impact on employees, accompanied by changing perceptions and values of the latter, activating of needs for innovation, achievement, creativity, self-actualization.

The functions and principles of public governance with regards to innovative leadership are defined and the theoretical idea of the position of innovative leadership in the system of basic interdisciplinary methodological approaches to studying the problem of leadership and innovative leadership as a specific object of public service is deepened.

The peculiarities of the service-oriented state model are analysed: the social orientation of the service policy becomes the basis for the modernization of public governance in developed democracies. The consequence of this modernization of public governance is a competitive economy based on the human capital's growth.

The main purpose of the state should be to serve the person, and the key function of public institutions - to provide quality services to citizens. The service approach in public administration involves the introduction of management methods and technologies aimed at improving the quality of public services.

The basic characteristics of innovative leadership in public management in the context of global transformations are highlighted.

It is determined that in public administration innovative leadership is realized in three dimensions: the concepts of governance, administration and management. The principles of public administration (customer orientation, service, lifelong learning, innovation, freedom of decision making) in the context of the development of innovation leadership are fundamental to determining the general and specific role of the innovation leader in the information society.

The second chapter «Analysis of the current state and development trends of innovative leadership in public administration in the transition to a service-oriented state» systematises the basic models of innovative leadership in public administration in the transition to a service-oriented state based on the analysis of foreign experience.

It is shown that the expected characteristics of the service-oriented state model are market and customer orientation; simplification and efficiency; flexibility / speed; bureaucratic manufacturability; competitiveness; high productivity.

A comparative analysis of the development of innovative leadership in the private and public sectors is provided.

It is determined that the basis for the development of leadership potential is the definition of its priorities, the choice of strategy and the formation of a program for its implementation.

Peculiarities of innovative leadership culture's development are analysed, as well as leadership in public governance in the transition to a service-oriented state's forming and the need to provide the innovative organizational culture in public administration for the possibility of implementing of innovative leadership's concept is proved. Under the organizational culture in this work we understand the system of values, beliefs, convictions, norms, rules, traditions, rituals, legends, heroes, which are shared by the staff of the organization and which determine the behavior of each of its employees.

It is determined that the features of the culture of innovative leadership in public administration in the transition to the creation of a service-oriented state are the key values: customer orientation, teamwork, professionalism, proactivity. Innovativeness, adaptability, continuous learning and development are added to the values of innovative organizational culture, which is favorable for the creation of innovative products, services and processes.

The methodological approach to assessing the degree of integration of innovative leadership based on the identification of cognitions through the diagnosis of rational behavior of government officials and business representatives in analyzing the behaviour of innovative leaders in the organisation on the basis of organisational experience, which allows to establish prospects for innovative leadership for service-oriented state.

The third chapter «Implementation of innovative leadership in public governance in the context of global transformations» proposes the definition of innovative leadership in public governance as a key component of the society's development in the context of global transformations.

Practical bases of formation and development of innovative leadership in public administration regarding the transition to the service-oriented state are formed, conceptual approaches of introduction of innovative leadership in public management are developed and priorities of development of innovative leadership in public management in the conditions of transition to the service-oriented state are substantiated. The peculiarities of innovative organisational culture, which is favourable for the creation of innovative products, services and processes are revealed, which, in contrast to existing approaches, contain details of the stages of the process of service organisational culture in the public sector forming.

Conceptual approaches to the implementation of innovative leadership in public administration are identified, taking into account the specifics of innovation leadership development programs to support leaders from different fields (business, science, culture, etc.) self-government and completing the top management in the state.

A holistic scientific approach to the forming of innovative leadership in public administration in the transition to a service-oriented state, which is the basis of the concept of introducing innovative leadership in public administration. The practical component of professional development of managers - innovative leaders in public administration in the transition to a service-oriented state, which can be successfully implemented through appropriate training programs, in particular through the Program for Development of Innovative Leaders, which was tested by the author for managers of public authorities and local governments in Ukraine.

The study of the phenomenon of innovative leadership is conducted from the standpoint of a systems approach, which represents economic processes in the form of systems and their interconnected elements. The latter adequately reflect the studied

process in its evolutionary context in the relationship of various factors influencing the formation of sustainable qualities of the leader and transform them according to the characteristics of the external environment and in interaction with it, at different levels of government.

Thus, the dissertation defines the theoretical and methodological and practical principles of formation and development of innovative leadership in public administration in the transition to a service-oriented state in the context of global transformations by defining conceptual approaches, directions and methods of innovative leadership in Ukraine. The results obtained in the course of the research confirmed the hypothesis put forward at the beginning of the work, and their generalization made it possible to formulate conclusions and make proposals that have theoretical and practical significance.

Key words: innovative leadership, public governance, organizational culture, model of competencies of an innovation leader, innovations in the public sector, territorial development.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Юзькова О.І. Інноваційне лідерство в державному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 12. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1159>

2. Yuzkova O.I. Peculiarities of innovation leadership development in public management. *Публічне урядування*. 2019. № 1(16). С. 250-259.

3. Юзькова О.І. Зарубіжний досвід інноваційного лідерства в державному управлінні: можливості адаптації в Україні. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 2(21). С. 119-127.

4. Юзькова О.І. Механізми інноваційного лідерства у впровадженні моделі сучасної сервісної держави. *Інтернаука*. 2019. № 11. URL: <http://doi.org/10.25313/2520-2057-2019-11-5115>

5. Yuzkova O.I. Innovation leadership as a form of professional evolution in public administration. *Публічне урядування*. 2019. № 4(19). С. 310-321.

6. Юзькова О.І. Особливості сервісно-орієнтованого підходу у формуванні інноваційного лідерства в державному управлінні в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 16. С. 101-106.

7. Юзькова О.І., Халецька А.А. Аналіз сучасного стану та тенденцій інноваційного лідерства в публічному управлінні. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2020. № 9. С. 915-940.

Статті у закордонних наукових виданнях

8. Yuzkova O.I. Innovation in public management in the V-4 countries. *Cross-border cooperation as a vector of development of small and medium enterprises of Ukraine with the V-4 countries*. 2017. Issue 2. P. 363-370.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

9. Юзькова О.І. Сервісно-орієнтована модель публічного управління. *Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути: тези доп. I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, Дніпро, 1-2 серпня 2019 р. Дніпро, 2019. С. 840-844.*

10. Юзькова О.І. Удосконалення механізму державного управління інноваційного лідерства на засадах впровадження професійних програм. *Економічне зростання та конкурентоспроможність національного господарства: матеріали міжнар. наук.-практ. конференції, Київ, 19-20 жовтня 2018 р. Київ: ТНУ імені В.І.Вернадського, 2018. С. 34-36.*

11. Юзькова О.І. Розвиток інноваційного лідерства в системі державного управління. *Концептуальні засади менеджменту та фінансів в умовах глобальної нестабільності: збірник матеріалів VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, Ірпінь, 14 березня 2019 р. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. С. 488-490.*

12. Дослідження комплексного механізму інноваційного лідерства в бізнесі та в органах державної влади. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку: матеріали III міжнар. наук.-практ. конференції, Маріуполь, 9-10 жовтня 2019 р. Маріуполь; Кривий Ріг: Вид. Р.А.Козлов, 2019. С. 349-351.*

13. Юзькова О.І. Побудова сервісно-орієнтованої організаційної культури в публічному управлінні. *Актуальні проблеми менеджменту, фінансів та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах: збірник матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, Ірпінь, 19 березня 2020 р. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. С. 473-475.*

14. Юзькова О.І. Інноваційне лідерство в публічному управлінні як ключовий компонент розвитку суспільства в умовах світових техногенних катастроф. *Реформування процесів публічного управління в сфері освіти та науки*

України у глобалізаційному та інформаційному суспільстві: матеріали міжнар. наук.-практ. конференції, Переяслав, 30 жовтня 2020 р. Переяслав: Університет Григорія Сковороди, 2020. С. 196-198.